

Силабус курсу

Практична стилістика та мова медійного тексту

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань 06 “Журналістика”
Спеціальність 061 “Журналістика”
Освітньо-професійна програма «Правова журналістика»

Дні занять: згідно з розкладом
Консультації: згідно з розкладом

Рік навчання: II, Семестр: III

Кількість кредитів: 4 **Мова викладання: українська**

Керівник курсу

**Прізвище, ім'я, по
батькові**

д. філол. н., проф. **Шкіцька Ірина Юріївна**

Контактна інформація

ел. адреса: i.shkitska@gmail.com

Опис дисципліни

«Практична стилістика та мова медійного тексту» – обов'язкова навчальна дисципліна циклу професійної підготовки, яка формує знання про стилістичні можливості мовних одиниць та нормативно-стильові ознаки журналістських текстів різних жанрів, особливості усної та писемної комунікації у медіасфері, підвищує культуру професійного спілкування майбутніх журналістів. Її мета – формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти, підвищення рівня їх грамотності, набуття комунікативного досвіду, що сприяє формуванню пізнавальних і творчих здібностей, успішній професійній комунікації майбутніх фахівців із правової журналістики.

Курс націлений на засвоєння і застосування стилістичних можливостей мовних одиниць у професійній комунікації, формування умінь і навичок усного та писемного професійного спілкування, створення та редагування різножанрових медійних текстів.

Структура курсу

К-сть год. (лекції / пр. зан.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Вступ. Стилiстика як наука	Засвоєння мети і завдань навчальної дисципліни, визначення її основних понять: «мова», «мовлення», «стилістика мови», «стилістика мовлення», «види мовленнєвої діяльності», «культура мови», «сучасна українська літературна мова»; формування умінь грамотно оперувати основними поняттями курсу.	Теоретичні питання, письмові вправи, тести
2 / 2	2. Стилi та норми сучасної української літературної мови	Засвоєння понять «мовний стиль», «жанр», «мовна норма», «культура спілкування»; закріплення і систематизація знань про мовні	Теоретичні питання, вправи на

		<p>стилі, їх ознаки, жанри, мовні та позамовні фактори, що впливають на вибір стилю в усному та писемному спілкуванні; види мовних норм; уміння визначати належність тексту до певного мовного стилю, обґрунтовуючи свою думку; уміння виявляти та редагувати порушення мовних норм у текстах різних стилів.</p>	<p>редагування, аналіз усного мовлення й текстів різних жанрів і стилів, тести</p>
2 / 2	<p>3. Лексика сучасної української літературної мови. Культура слововживання</p>	<p>Засвоєння класифікації та словникового складу сучасної української літературної мови, визначення понять «активна лексика», «пасивна лексика», «суржик», «тавтологія», «плеоназм», правил слововживання в усній та письмовій комунікації. Уміння ідентифікувати і коректно трактувати такі мовні явища, як тавтологія, плеоназм; вироблення навичок правильного слововживання в усному та писемному мовленні</p>	<p>Теоретичні питання, вправи, тести, завдання на редагування текстів ЗМІ, усних висловлювань</p>
2 / 2	<p>4. Стилістичні функції лексичних засобів стилістики</p>	<p>Засвоєння стилістичної диференціації сучасної української літературної мови; уміння ідентифікувати і коректно трактувати такі мовні явища, як полісемія, омонімія, паронімія, антонімія, тавтологія, плеоназм; вироблення навичок правильного слововживання в усному та писемному мовленні</p>	<p>Теоретичні питання, вправи, тести, завдання на редагування текстів ЗМІ, усних висловлювань</p>
2 / 2	<p>5. Стилістичне використання у мові ЗМІ іншомовних слів, неологізмів, історизмів, архаїзмів та діалектизмів. Лексичні та граматичні росіянізми як вада медійного тексту</p>	<p>Знання стилістичних можливостей лексики іншомовного походження та лексики обмеженого вживання; уміння грамотно використовувати її у текстах ЗМІ, виявляти й усувати помилки в уживанні іншомовної лексики; підвищення рівня культури мовлення</p>	<p>Теоретичні питання, вправи, тести, завдання на редагування і створення текстів</p>
2 / 2	<p>6. Стилістика фразеологічних одиниць</p>	<p>Засвоєння видів фразеологічних одиниць та особливостей їх функціонування у публіцистиці та інших стилях; знання явища трансформації фразеологізмів у ЗМІ, її стилістичної мети; уміння виявляти та виправляти помилки, пов'язані з уживанням фразеологізмів у писемному та усному мовленні</p>	<p>Теоретичні питання, вправи на слововживання та редагування, тести</p>
2 / 2	<p>7. Стилістичні можливості іменників</p>	<p>Засвоєння поняття «морфологічна стилістика» та морфологічних особливостей іменника; формування умінь правильно використовувати категорії роду, числа, відмінка іменників зі стилістичною метою; засвоєння правил відмінювання прізвищ</p>	<p>Теоретичні питання, вправи, тести</p>

2 / 2	8. Стилістичне використання прикметників та прислівників	Формування умінь грамотно утворювати й уживати в усному та писемному мовленні граматичні категорії прикметника зі стилістичною метою (повні та короткі форми, ступені порівняння прикметників, синонімічні конструкції «прикметник + іменник», «іменник + іменник»); виявляти і виправляти помилки у мовностилістичному використанні прикметників.	Теоретичні питання, вправи, тести, ситуативні завдання
2 / 2	9. Стилістичне використання займенників та числівників	Поглиблення знань про розряди займенників та числівників; засвоєння стилістичних особливостей цих частини мови; закріплення правил відмінювання кількісних і порядкових числівників; формування умінь грамотно використовувати стилістичні можливості займенника в усному та писемному мовленні; виявляти й усувати помилки в уживанні числівників у журналістських текстах різних жанрів та в усному мовленні.	Теоретичні питання, вправи, тести, ситуаційні завдання
2 / 2	10. Стилістичні можливості дієслова	Поглиблення знань про утворення форм часу, особи, способу дієслів, дієприкметника, та дієприслівника, синонімію форм особи, числа, способу, часу; формування умінь знаходити й усувати помилки у вживанні різних форм дієслів у письмових текстах та усних висловлюваннях.	Теоретичні питання, тести, вправи
2 / 2	11. Службові частини мови та вигук у стилістиці	Засвоєння знань про стилістичні особливості службових частин мови та вигуків; формування умінь знаходити й усувати помилки у вживанні прийменникових конструкцій та використанні службових частин мови і вигуків зі стилістичною метою у письмових текстах та усних висловлюваннях журналістів.	Теоретичні питання, тести, вправи на редагування
2 / 2	12. Стилістичне використання синтаксичних засобів мови	Поглиблення знань про прямий і непрямий порядок слів у простому реченні, види простих і складних речень, однорідні члени речення, паралельні синтаксичні конструкції, значення і функції розділових знаків у складному реченні; формування умінь практично застосовувати здобуті знання; сприяти збагаченню словникового запасу й увиразненню усного та письмового мовлення здобувачів освіти.	Теоретичні питання, вправи, тести
2 / 2	13. Стилістичні фігури	Засвоєння знань про стилістичні фігури та їх види; формування умінь виділяти стилістичні фігури у текстах різних жанрів та стилів, розуміння їх стилістичної ролі; навичок стилістичного аналізу тексту; сприяння підвищенню рівня мовної культури здобувачів освіти.	Теоретичні питання, вправи, тести

2 / 2	14. Текст	Поглиблення знань про текст, його ознаки та види; засвоєння відомостей про рема-тематичні відношення у тексті, жанри журналістських текстів, їх особливості; формування навичок аналізу різножанрових текстів, які функціонують у різних джерелах інформації	Теоретичні питання, вправи, тести
-------	-----------	--	-----------------------------------

Літературні джерела

1. Бибик С. П. Усна літературна мова в українській культурі повсякдення. Ніжин: «Видавництво Аспект- Поліграф», 2013. 589, [3] с.
2. Висоцький А. В. Синтаксична сфера прислівника в українській літературній мові. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. 328 с.
3. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови: Навч. посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009.
4. Дудик П. С. Стилiстика української мови: Навч. посiбник. Київ: ВЦ «Академія», 2005. 368 с.
5. Зубков М. Г. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Ділове мовлення. 2-ге вид., доп. і змін. Київ: Арій, 2019. 608 с.
6. Капелюшний А. О. Практична стилістика української мови: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероблене. Львів: ПАІС, 2007. 400 с.
7. Коваль Л. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 316 с.
8. Літературна норма і мовна практика / за ред. С. Я. Єрмоленко. Ніжин, 2013. 320 с.
9. Літературна норма і мовна практика / за ред. С. Я. Єрмоленко. Ніжин, 2013. 320 с.
10. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи: Навчальний посібник. Львів: ВФ Афіша, 2006. 416 с.
11. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного / Голов. ред. С. Головка, передм. І. Дзюба. Київ : Либідь, 2017. 359 с.
12. Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради. Навч. посібник. Київ: Либідь, 1999. 240 с.
13. Пономарів О. Стилiстика сучасної української мови: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2000.
14. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 391 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Підсумкове оцінювання

Підсумкова оцінка за курс виставляється з урахуванням питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20 %	20 %	20 %	40%	100 %
1. Усне опитування під час занять. (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів.	1. Усне опитування під час занять (8 тем по 5 бали = 40 балів). 2. Письмова робота = 50 балів.	1. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів. 2. Написання та захист КПІЗ = 80 балів.	1. Тестові завдання (20 тестів по 3 бали за тест) – макс. 60 балів 2. Практичні завдання (2 завдання по 20 балів) = 40 балів.	

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)